

1868-02-19

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
München

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

Emneord:
Industriel arkæologi,
bryggeriindretning,
bryggeriteknologi, selskabsliv

DOKUMENTINDHOLD

J. C. Jacobsen skriver om gæring og om Louis Pasteurs forsøg. Endvidere fortæller han om et middags selskab på Carlsberg med deltagelse af bl.a. H. C. Andersen.

TRANSSKRIFTION

d. 19 Febr 1868.

Kjære Carl!

I den sidste Tid har jeg været saa stærkt beskjæftiget med Rigsdagsvirksomhed, at jeg ikke har kunnet skrive Dig til før nu og jeg har af samme Grund heller ikke havt Tid til at anstille Forsøg eller gjøre specielle Observationer over Gjæringen, hvortil jeg dog har faaet en fornyet Impuls ved et interessant lille Skrift af Professor Fenger "om det Virksomme ved Gjæringen og visse Arter af Sygdoms-smitte".- Ved Udarbeidelsen af dette Skrift har han bl. A. benyttet Pasteur's Bog, "sur le Vin", som han laante af mig og hvorom jeg meddelte ham adskillige Oplysninger af min egen Erfaring, men han meddeler tillige deri en heel Deel meget vigtige Iagttagelser af Pasteur og Andre, som jeg har stor Lyst til at gjentage og prøve, thi der er endnu Meget i Gjæringsphænomenerne, der er uklart og trænger til fortsat, omhyggelig Iagttagelse.

De Forsøg, jeg har gjort og endnu fortsætter med en constant Temperatur i Gjæringskarrene under hele Hovedgjæringen have vel givet en meget smuk og rolig Gjæring med en langsomt fremadskridende Attenuation og en smuk, fast Gjær, men Klaringen i Prøveglassene har været langsommere end i de andre Kar, hvor Temperaturen paa det livligste Punct stiger til 8 à 9 grader R.- Ved at undersøge det færdige Øl i Karrene med constant Temperatur, under det store Mikroskop viser det sig imidlertid, at den langsomme Klaring ikke hidrører fra svømmende Gjærceller, men fra de af Urten udskilte smaa Partikler af Humleharpix og uopløst Glutin (?). Hvad der er Grunden til at disse Partikler holde sig længere svømmende, naar Temperaturen er constant 7 grader R end naar den faaer Lov til i nogen Tid at stige til 8 à 9 R, kan jeg endnu ikke sige.- Jeg er tilbøielig til at troe, at disse Partikler i sidstnævnte Tilfælde løftes op med Skummet ved den livligere Udvikling af Kulsyrebobler,

men dette er kun

en Gisning.- En anden Erfaring, som jeg ogsaa tidligere har gjort, men i Vinter atter har faaet bekræftet, er, at det ikke er hensigtsmæssigt (hvor man koger Mæskning) at give Eftergydning med Dreiekorset efter Habichs Raad ovenpaa Urtspeilet i Mæskekarret, uden at omarbeide det øverste Lag af den faste Mæskning.- Da mit Malt i Aar er stærkere Maltet end tidligere og da Knusningen paa Kolb's Valseværk næsten intet Meel giver og holder Skallerne temmelig hele, ligger Masken meget let i Karret og er saa porøs, at jeg ansaae det for sandsynligt, at Eftergydningen vilde sive ned ganske ligeligt overalt og udvaske Masken jevnt. Men det viste sig dog at det fine Lag "Oberteig" var saa tæt, at Eftergydningen maatte søge sin Vei ned langs Karrets Sider og paa enkelte Puncter i Midten, og saaledes ikke kunde udvaske Masken tilgavns. Der var underetiden et Tab af 1 à 1½ % i Urtens

Styrke og jeg er derfor nu definitivt vendt tilbage til min tidligere Methode, at lade den første Urt løbe af, indtil Masken er tør i 4" Dybde og derpaa at omstikke dette Tørre Lag, saa at Oberteigen bliver spredt før Eftergydningen løber over. ---

Det glæder mig meget, at Du i den unge Sedlmayr har fundet en behagelig Kollega, hvilket jo vil bidrage til at Opholdet i München bliver ikke alene behageligt, men tillige lærerigt, da Du igjennem Sønnen vil kunne blive deeltagtig i Faderens rige Erfaring og udmærkede Indsigt. Hvad vilde jeg ikke give til, at jeg havde en saadan Kollega i Nærheden, med hvem jeg kunde discutere de Spørgsmaal, der ligge mig paa Hjerte.- Glem ikke at sende mig Oplysning om Glaspladerne til Gjæringskar, samt om den mekaniske Kølle i Augsburg. Har den unge Sedlmayr lært ordentlig Chemie ? Er han en dygtig Analytiker ? Har han gaaet [på langs] Brugt Sedlmayr ikke udelukkende Tyroler Beeg?

hos Kaiser eller Liebig ? Kan han introducere Dig for Nogen af dem ? Selvom Du ikke kunde have nogen øieblikkelig Gavn deraf, vil det være Dig til en, maaskee vigtig, Anbefaling i England at Du kjender Liebig.- Et Ord af ham kan maaskee skaffe dig Adgang paa Steder, hvor det ellers ikke var muligt.- Spørg Sedlmayr om de bedste Skrifter over det engelske Bryggeri. Foruden adskillige ældre Skrifter kjender jeg kun af yngre: Tizard' "On Brewing" og

samme Forfatters "The Rationale of Malting".- Noget derom findes jo ogsaa hos Lacambre.---

Det fornøiede mig at see, at Du havde havt Leilighed til at deltage i et Bal og moret dig godt.- Skjøndt jeg neppe kan troe, at den Compliment, Du fik for dit gode Tydsk, var velfortjent, maa jeg dog antage, at Du ikke føler Dig generet af Sproget, da Du ellers næppe kunde more Dig

Vi havde i Søndags stort Selskab hos os, hvor H. C. Andersen og Gotfred Rode og hans Kone vare tilstede for første Gang. Jeg havde naturligviis Fru Margarethe til Borddame og fandt hende høist indtagende, hvori alle vore Venner ogsaa vare enige. Hun spurgte meget venligt til Dig og bad mig udtrykkeligt at bringe Dig hendes Hilsen.- Hun besidder ikke Faderens Livlighed og Vittighed, men hun besidder en sjælden Dannelse, som ikke sidder paa Overfladen og som hun ikke gjør sig mindste Umage for at bære tilskue.- Hun udtaler sine Tanker simpelt og naturligt med sine egne Ord og hendes Bemærkninger ere træffende og friske og ikke lærte Phraser. Det glædede mig meget, at faae Vished om, at baade hun og hendes Mand gjerne ville besøge os oftere, thi de ere en værdifuld Aquisition for vor Kreds.- Andersen syntes ogsaa at være særdeles tiltalt

baade af Huset og Selskabet og udbad sig at maatte komme her oftere, hvilket naturligviis naadigst blev ham bevilget.

Tak fordi Du sendte mig Brevet fra Mde Bourgeois, som bragte mig ud af min tvivelraadige Vaklen.- Endskjøndt jeg ikke nærer Tvivl om, at jeg vil komme til at betale den Sum, hvorfor jeg stiller Garantie og uagtet jeg nu ikke har Raad til at rutte med slige Summer, vil jeg dog ikke undlade at gjøre hvad jeg formaaer for at holde den hæderlige Bourgeois oppe, og jeg har derfor gjort de fornødne Skridt til at skaffe ham den ønskede Garantie for 5000 francs. Da mit Navn ikke gjælder Noget hos Koenigswater, har jeg bedt Vexeler Hansen om at skrive til Banquieren derom og saasart vi faae hans Svar- en af de første Dage - skal jeg skrive til B og meddele ham det Fornødne.- Gid det saa maa hjælpe ham ! Jeg kan ikke forstaae, at en Mand,

hvem alle de Bryggere, jeg talte med, satte Priis paa og holdt af,

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

ikke kan blive hjulpen i sit Fædreland af den Kreds, hvor han er
kjendt; men maaskee er han tidligere bleven hjulpen af dem ?

Læg Mærke til hvad der falder i den gl Sedlmayrs Smag, thi jeg
kunde have Lyst til at give ham et Tegn paa min Paaskjønneelse og
Erkjendtlighed, baade for den Lærdom jeg har modtaget og for
den han nu lader Dig høste, men jeg veed ikke hvad jeg skulde
vælge: et Arbeide i Porcellain; et Stk Meubel, f.Ex en Stol, med
udskaaret Træarbeide, en Udgave af Thorvaldsens Værker, osv.-
Siig mig ved Leilighed din Mening derom.- Bring ham min
venskabelige Hilsen og hils ogsaa den fortræffelige Hatt fra mig.--

Lev vel !
din Jacobsen

19/2
68

(a)

19 Febr 1868.

C.M.

Kjære Carl!

I den sidste Tid har jeg været saa stærkt
beskæftiget med Rigsdagsmødet, at jeg ikke
har kunnet skrive dig det som jeg har
af sinne. Givend' jelles den sidste Tid til at
austille Landet eller gjæve specielle Offener,
hvorefter ogsaa Gjæring, saaledes jeg dog har
faaet en smule Tid til at se ind i det
lille Brev af Professor Tenges "om de
Nærhævede med Gjæringen og andre
af Rigsdagsmødet". - Med Værbødelse
af dette Brev har jeg til A. bejlydt Pastors
Brev, "end de Tre", som har været af mig
og maaske jeg endda har adskillige
Lydninger af min egen Forskning, som har
endda de lillige der er det endda meget
migtige Lydninger af Pastor og Andre,
som jeg har saa lyst til at gjentage og
gjæve, thi det er endda meget i Gjæring
og Forskning, det er ikke blot af den
sædvanlige, men ogsaa af den

De Saufage, jeg for gjaat af enden fastholdt,
med en constant Temperatur; Gjæringskammeret
indes Jule jændgjæringerne Jans med givet en
meget fint og rødt Gjær med en langsomt
færdigende Altkoncentration af en fint, fast
Gjær, men klarere; smagløst, for
næst langsomt med i de andre Læs, Jans
Temperaturer for det hvide Jæret blev til
8 à 9° R. - Det at undersøge det færdige
Læs: Læggen med constant Temperatur,
indes det Jule Jæret, at den langsomt
klarere, alle Jæret for fremmede Gjærtilde,
men for de af Næsten indtilde Jæret fastholdt
af Jæret og meget Gledet (?). Jans
de at Jæret til at de Jæret Jæret
sig langsomt fremmede, men Temperaturer
at constant 7° R med næst den Jans Læs
til i næsten Tid at sig til 8 à 9° R, den
jeg næsten alle sig. - Jeg at tilbøjelig til at
den, at de Jæret i Jæret alle
læst og med Jæret med den hvide Læs,
indes af Jæret, men alle at den

en Gibeing. - for anden forfaring, som
jeg ogsaa tidligere har gjort, men i Minder
altså for saet betragtet, så, at det ikke er
sundest maadigt (som man siger Mestning) at
give Skatteudnyttning med Indvirkning efter Mestning
Lad ansøge Mestning: Mestning,
uden at ansøge det eneste Lag af den
første Mestning. - Da mit Mest i den
første Mestning med tidligere af den Tidning
og Holst Mestning med den indet Mest
gives og Jaldes Mestning samvirkende,
siger Mestning meget det: Samt og er
for god, at jeg endaa det for sundt,
at Skatteudnyttningens mildt siges med ganske
ligeledes ansøge og indvirkning Mestning
Men det vilde sig dog at det fine Lag "Ophæng"
med for det, at Skatteudnyttningens ansøge siges
for Mest med langt Samt Tidens og god
indvirkning siges: Mestning, og for det Mest
Lad indvirkning Mestning tilgaaet. der naar
indvirkning at det af 1. a 1870: Mestning

Skjætte og jeg er derfor en Deficient medt
Lidage til min bedragede Matrone, at lade
den færdige det lade af, indtil Matrone er
læs i 4" Dybde og Dragen at amstille det
Læns Læg, saa at Obersteigen bliver færdig,
saa Skantzdrængen lades anes. —

Et glædes mig meget, at du i den unge
Sedlmagt har fundt en befagelig Tælling,
sættelst jo mit bidrage til at Ophælt i
München bliver itte alene befageligt, men
sællige kærnigt, da du i jernens Tælling
mit Læns bliver delagtigjort i Tælling
sige Caserung og indvænter Tælling. Saa
milde jeg itte gien til, at jeg fandt en færdig
Tælling i Mænsden, med saa jeg Læns
det indtænke de Tællingmaal, det ligger mig
paa Sjæle. — Glæde itte at funde mig Op-
lysning om Glædepladens til Gjæmngs Læns
sant om den uersænde Tælling i Augsburg.
Saa den unge Sedlmagt læst endelig færdig.
Saa saa en dygtig Anælytiker. Saa saa gant

Konigs Sedlmagt itte uersænde Tælling i Augsburg

II ^{19/2 69} (b.)
for Kaiser eller Liebig? Kan Jan iaktas
dittom dig for Nagen af dem? - ~~Men~~
di Pals om du ikke kunde Jans uagte sin,
klibelig Jans Draaf, mit det man sig' ho
en, uuaer mig, Aukrafeling: England
at du kunde Liebig. - Et Ord af Jans
kan man sin fælle dig Argang om Neds,
Jans det allert ikke man muligt. - Gang
Tidmang om du bedst Kresten om det angelle
Lerygner. Læreren adskillige alder Kresten
kunde sig kin af Jans: Tizardi "On
Breuing" og Janser Sæfallet "The Rationale
of Malting". - Baget, deesse funder jo ogsaa
for Lacambre.

Det faar end mig at see, at du Jans
Jans Lilejful dit at draltage: et taal
og uuaer dig gade. - Kunde sig uagge
kan kin, at den Læreren, du fælle for
et gode Ejde, man malfantjent, man sig den
antage, at du ikke fælle dig gaaet af Jans,
da du allert uagge kinde man sig.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Hi Jande : Tandagt stant Paulus Jens
as, Joan H. C. Andersen og Gotfred Rude
og Jant Lene naar tilstede for første Gang.
Jag Jande naturligvis som Margarethe
der hændes og faatt Jend Jant indta-
gende, Jaani alle naar Naamus og Jant naar
naaga. Jem spurgte meget naturligt til
Jeg og had mig i det naturligt at hore
Jeg Jande Jant. - Jem hændes
der Jantens Lendigt og Jantigt, naar
Jem hændes en Jantens Lendigt, Jant
Jantens Jant og Jant Jem der Jant
Jem Jantens Naaga for at hore Jant. -
Jem Jantens Jant Jantigt og naturligt
med Jant og Jant og Jantens Lendigt
naa hændes og Jant og der Jant Jantens.
Det glæder mig meget, at Jant Jant
naa, at haad Jant og Jantens Jant Jantens
ville hændes at Jant, der de naa naa
nendigt Jantens Jant naar Jant. -
Andersen Jant og Jant at naar Jantens Jant

haardt af Juletid og Ophævels og i det
sig at maatte Lænnen Læs offtaan, smilth
naturligvis maadigt blev Læs berediget

Det fandt du fælt mig berøst fra
M^{rs}. Bourgeois, som loyde mig ud af
min kintwaadige Nælle. - fuldgjænt
jeg ikke næsten omint an, at jeg vil Lænnen
dit at betale den Tæn, jaofus jeg steller
Garantien og maatte jeg nu ikke Læs haad
dit at møde med H^{rs}. Duvens, vil jeg
dog ikke iindlade at gjæve Læs jeg foruans
Læs at fælde den fædralige Bourgeois app^r.
og jeg Læs derfor gjænt de Læsuden. H^{rs}.
dit at stæffe Læs den aendst. ^{Læs 5000 franci} Garantien -
da mit Namn ikke gjældes Hægt for
Kæmpesværlø, Læs jeg bedt Hægtens Hægt
an at smine dit Cautionens Læs og Læs.
færdt mi Læs Læs Dæst - an af de færdte
Læs - skal jeg smine dit B. og iinddele
Læs dit Læsuden. - Gid det Læs man fælg
Læs! - jeg Læs ikke færdte, at en Mand,

Spaar alle de Pengene, jeg kalder med,
fattu pind yan og faldt af, ista den blinde
Spitgen i det Landland af den Taad,
spas. Jan so hunde, men man kan so Jan
bedignen klesse Spitgen af den.

Lag Maaten dit spad der faldet:
den og det magre Pung, ista jeg kunde
Janne Luff dit at gemt Jan at Cogen yan
min paadvaendte og folgendtliget, bade
for den Landen jeg for uataget og for
den Jan min bade mig faldt, men jeg
naed ikke spad jeg faldet malge: at
Arbeide: fuvallain; at My Maatdel of. G.
in Thal, med idkaant Tvaarbide, in
uligene af Thorvaldus Maatdel, of. -
Ding mig med Luffet den Maatdel
Maaten. - Kong Jan min uanfaldt
fildan og faldt og Jan den faldtliget Maatdel
for mig - den mal.
Den faldet